

Dobra, 28 maja 2015 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra na lata 2016-2022.

Cele strategiczne i operacyjne - wersja do konsultacji społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra.

Cele strategiczne i operacyjne - wersja do konsultacji społecznych

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych należy do najważniejszych dokumentów wyznaczających kierunki polityki społecznej w każdej gminie. Strategie tworzone są w wieloletniej perspektywie – dlatego koncentrują się nie tylko na aktualnych problemach, ale także na tych, które mogą pojawić się w gminie najbliższej przyszłości. Programowanie strategiczne na poziomie gminy sprzyja myśleniu o polityce społecznej w kategoriach długookresowych, pozwala również na koordynowanie działań różnych partnerów, jak również prowadzi do optymalnego wykorzystania zasobów gminy do realizacji założonych celów i prowadzenia efektywnej polityki społecznej.

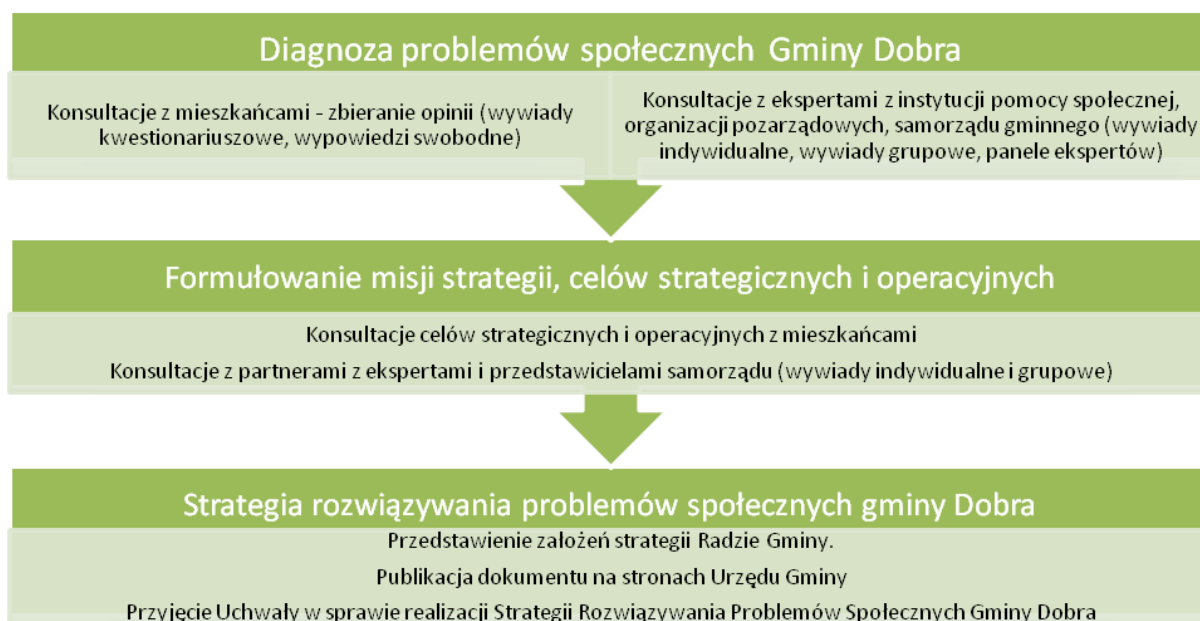
Do czego służy strategia rozwiązywania problemów społecznych?

Cele strategii:

- rozpoznanie obszarów problemowych, wymagających interwencji instytucjonalnej.
- podstawa działań instytucji publicznych, organizacji pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych
- programowanie strategiczne rozwoju gminy i realizacji polityk sektorowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z następujących elementów: diagnoza problemów społecznych, prognoza zmian w obszarze problemów społecznych, cele strategiczne i operacyjne, działania ukierunkowane na realizację zakładanych celów oraz wskaźniki pomiaru ich realizacji, zasady monitoringu i ewaluacji strategii. Każda Strategia podlega także konsultacjom społecznym z mieszkańcami gminy i ekspertami z instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i przedstawicielami samorządu gminnego. W partycypacyjnym modelu tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów zainteresowani mieszkańcy powinni mieć możliwość wskazania ważnych w ich opinii problemów społecznych gminy oraz pożądanych kierunków zmian w lokalnej polityce społecznej – już od etapu przygotowywania prac nad koncepcją tworzenia strategii, przez proces zbierania danych do diagnozy, aż po programowanie strategiczne i wdrażanie dokumentu.

Etapy prac nad strategią:

2. Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Dobra

Przedstawione do konsultacji cele strategiczne zostały opracowane na podstawie diagnozy problemów społecznych gminy Dobra za lata 2011-2014. Celem diagnozy przeprowadzonej w 2014 roku była identyfikacja zjawisk o charakterze **problemów społecznych, definiowanych jako najbardziej dotkliwe dla mieszkańców w sferze społecznej**. W pracach nad diagnozą wykorzystano cztery metody badawcze: **analizę danych zastanych, badania ankietowe wśród mieszkańców, standaryzowane wywiady z ekspertami oraz wywiady panelowe (wywiady grupowe)**.

Metody badań wykorzystane przy sporządzaniu Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Dobra:

analiza danych zastanych	<ul style="list-style-type: none">• (dokumenty urzędowe: dokumenty strategiczne, sprawozdania, raporty roczne, statuty założycielskie; zasoby internetowe; strony, dokumenty, prezentacje; raporty badawcze, opracowania ogłoszone drukiem w piśmiennictwie naukowym, bądź istniejące w postaci niepublikowanych (wewnętrznych) dokumentów; pozostałe dokumenty życia społecznego.
badania ankietowe wśród mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">• zrealizowano w oparciu o standaryzowane kwestionariusze wywiadu w czerwcu – sierpniu 2014 roku w 16 miejscowościach gminy, posługując się trzystopniowym doбором próby. Badania przeprowadzono na próbie 353 respondentów.
standaryzowane wywiady z ekspertami	<ul style="list-style-type: none">• Głównym kryterium doboru ekspertów był ich związek z rozwiązywaniem problemów mieszkańców w szeroko rozumianej sferze pomocy społecznej oraz terenowy (lokalny) charakter działalności. Zrealizowano 11 standaryzowanych wywiadów indywidualnych z ekspertami, przeprowadzanych w okresie od lutego do kwietnia 2014 r. w oparciu o tzw. listę dyspozycji (kategorii pytań) do wywiadu.
wywiady panelowe (wywiady grupowe)	<ul style="list-style-type: none">• Głównym celem zastosowania tej metody była rekonstrukcja doświadczeń i istotnych elementów dyskursu typowego dla badanej grupy ekspertów. Wspólne dla wszystkich badanych grup wiodące elementy scenariuszy dotyczyły kwestii związanych z problemami społecznymi gminy. Wywiady panelowe zrealizowano w marcu 2014 r., wzięło w nich udział 25 ekspertów.

Kluczowe obszary problemów społecznych gminy:

1. Problemy wykluczenia społecznego

- ubóstwo jako wynik powiązania szeregu problemów społecznych występujące głównie wśród zasiedziałyh mieszkańców gminy (problem dziedziczenia biedy) ale także problemy finansowe i bankructwa „nowych” mieszkańców;
- bezrobocie dotykające osoby o niskich kwalifikacjach, słabej motywacji do pracy, często powielające wzory zachowań występujące w rodzinie ale także bezrobocie wśród wykształconych mieszkańców;
- alkoholizm i brak możliwości prowadzenia profesjonalnej terapii na terenie gminy
- złe warunki mieszkaniowe części mieszkańców, zagrożenie utratą domów (trudności ze spłatą kredytów) wśród „nowych” mieszkańców

2. Problemy związane ze spójnością społeczną mieszkańców w obrębie gminy

- niski poziom spójności społecznej i aktywności społecznej mieszkańców (powstający w pewnym sensie jako wynik procesów demograficznych), słabe wykorzystanie potencjału kapitału społecznego (niewiele organizacji pozarządowych zwłaszcza wspomagających system pomocy społecznej);

3. Problemy rodzin

- dezorganizacja rodzin w tym: rozpad rodziny, przemoc, trudności w wypełnianiu szeregu funkcji, zwłaszcza opiekuńczo-wychowawczej;
- zagrożenie wykluczeniem społecznym dzieci, zwłaszcza z miejscowości najbardziej oddalonych od Dobrej i Szczecina;
- opieka rodzinna i instytucjonalna nad osobami starszymi (mimo, iż mieszkańcy gminy to osoby stosunkowo „młode”, rosnać będzie liczba osób starszych wymagających wsparcia).

4. Problemy związane z niedostatkami infrastruktury usług społecznych i systemu pomocy społecznej

- zbyt małe zasoby instytucjonalne (pomoc społeczna, oświata, organizacje pozarządowe) w stosunku do potrzeb dynamicznie pod względem demograficznym rozwijającej się gminy.
- problem opieki żłobkowej i przedszkolnej w związku ze stosunkowo wysokim przyrostem naturalnym;

3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobra na lata 2016-2022: podsumowanie prac panelu ekspertów. Proponowane cele strategiczne i operacyjne – wersja do konsultacji społecznych

Cel strategiczny 1. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Cele operacyjne:

1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

- Rozszerzanie współpracy pomiędzy WUP, PUP, OPS, UG, partnerami prywatnymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie:
 - Monitorowania sytuacji na lokalnym rynku pracy
 - Rozwijania edukacji ekonomicznej i doradztwa zawodowego w szkole i w środowisku lokalnym
 - Szkoleń zawodowych (z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy)
 - Prac społecznie użytecznych
 - Staży zawodowych
 - Robót publicznych
 - Prac interwencyjnych
 - Pośrednictwa pracy
 - Podejmowania działalności gospodarczej
 - Refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
 - Zajęć aktywizujących dla osób bezrobotnych
 - Organizacji targów pracy

1.2. Wspieranie budownictwa socjalnego dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej

- Budowanie świadomości społecznej i postaw solidarności w zakresie budownictwa socjalnego
- Włączanie mieszkańców w proces organizowania budownictwa socjalnego poprzez konsultacje społeczne
- Zwiększenie zasobów lokali socjalnych

1.3. Organizacja pomocy osobom uzależnionym na terenie gminy

- Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w tym szczególnie:
 - Diagnozowanie problemu uzależnień od alkoholu i pozostałych substancji psychoaktywnych
 - Włączanie partnerów publicznych, prywatnych oraz społecznych w proces rozwiązywania problemu uzależnień
 - Rozwijanie zindywidualizowanej, specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin
 - Organizowanie profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych na terenie gminy
 - Edukacja i zwiększanie świadomości na temat uzależnień
 - Profilaktyka uzależnień, w tym programy promowania alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego

1.4. Pomoc osobom żyjącym w niedostatku

- Praca socjalna na rzecz samodzielności i samowystarczalności rodzin ubogich (z wykorzystaniem kontraktów socjalnych)
- Udzielanie wsparcia materialnego osobom i rodzinom żyjącym w niedostatku
- Rozwijanie współpracy instytucji publicznych, niepublicznych, organizacji pozarządowych w zakresie udzielania pomocy osobom ubogim
- Pomoc osobom bezdomnym, w tym rozwijanie współpracy z instytucjami wspierającymi osoby bezdomne oraz zabezpieczenie miejsc schronienia dla osób bezdomnych

1.5. Rozwój ekonomii społecznej

- Edukacja w zakresie ekonomii społecznej, promowanie dobrych praktyk
- Stwarzanie warunków rozwoju dla podmiotów ekonomii społecznej

Cel strategiczny 2. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW

Cele operacyjne:

2.1. Wspieranie procesu tworzenia więzi społecznych i integracji mieszkańców

- Wspieranie procesu integracji mieszkańców gminy, z uwzględnieniem relacji między dotychczasowymi i nowoosiedlającymi się mieszkańcami gminy
- Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia więzi sąsiedzkich
- Wspieranie działań na rzecz budowania tożsamości lokalnej

2.2. Niwelowanie różnic społecznych i ekonomicznych pomiędzy obszarami gminy

- Realizacja programów adresowanych do mieszkańców miejscowości najbardziej oddalonych od Dobrej

2.3. Wspieranie samoorganizacji mieszkańców gminy

- Wspieranie sołtysów i innych liderów oraz animatorów lokalnych społeczności w realizacji zadań na rzecz wzmocnienia spójności społecznej mieszkańców
- Rozwój wolontariatu poprzez promowanie i wspieranie tej formy aktywności mieszkańców
- Zwiększenie poziomu partycypacji obywatelskiej w życiu publicznym gminy poprzez: włączanie mieszkańców do systemu zarządzania gminą (konsultowanie ważnych planów i działań dotyczących gminy)
- Zwiększanie dostępu do informacji na temat wydarzeń, aktualnych problemów w gminie

2.4. Wspieranie inicjatyw międzygminnych

Cel strategiczny 3. WSPARCIE RODZINY

Cele operacyjne:

3.1. Objęcie specjalistyczną pomocą rodzin zmagających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

- Zwiększanie dostępu do usług Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na terenie gminy
- Organizowanie programów rozwijania kompetencji rodzicielskich („szkoły dla rodziców”)
- Organizowanie warsztatów tematycznych, spotkań integracyjnych dla rodzin, promujących pozytywne wzorce rodzicielskie
- Ułatwianie dostępu do usług realizowanych przez PCPR
- Diagnostowanie i monitorowanie sytuacji rodzinnej
- Rozwój asystentury rodziny

3.2. Objęcie wsparciem rodzin w sytuacjach kryzysowych

- Organizowanie pomocy terapeutycznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i rodzin
- Rozwijanie współpracy z organizacjami i stowarzyszeniami w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności
- Realizowanie zadań z zakresu interwencji kryzysowej

3.3. Minimalizowanie występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.4. Realizowanie skutecznych form wsparcia dla osób starszych

- Diagnostowanie sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i socjalnej seniorów
- Opracowanie gminnego programu dziennej opieki dla osób starszych
- Wykorzystanie wolontariatu i praktyk uczniowskich oraz studenckich w zakresie wsparcia osób starszych
- Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób starszych
- Rozwój instytucjonalnych form organizacji czasu wolnego dla seniorów

3.5. Wspieranie rozwoju społecznego i osobowego dzieci oraz młodzieży

- Organizowanie zajęć dodatkowych dla najstarszych uczniów
- Organizacja czasu wolnego np. wyjazdów dzieci
- Organizowanie popołudniowych zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem infrastruktury szkół i zaplecza rekreacyjno-sportowego gminy

Cel strategiczny 4. ROZWÓJ ZASOBÓW I INFRASTRUKTURY POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE

Cele operacyjne:

4.1. Rozwój infrastruktury oświaty, systemu pomocy społecznej, kultury oraz zaplecza rekreacyjnego i sportowego

4.2. Wspieranie rozwoju zasobów kadrowych instytucji polityki społecznej

- Organizowanie szkoleń, warsztatów dla pracowników instytucji wspierających rodzinę,
- Koordynowanie pracy instytucji systemu pomocy społecznej
- Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pracy na rzecz rodziny
- Wsparcie administracyjne, szkoleniowe, lokalowe Zespołu Interdyscyplinarnego

4.3. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i ich włączenie w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej